

Sestanek manjšinskih strank

Konec prejšnjega tedna se je sestel v Milanu koordinacijski odbor liste »Federalizem«, ki združuje manjšinske stranke v Italiji (udeležene na zadnjih evropskih volitvah). Srečanja so se udeležili predstavniki Sardinske akcijske stranke PSdAz, Union Valdôtaine, Slovenske skupnosti, Südtirol, Popolo Veneto, furlanskega, okcitankega in južnega gibanja. Sodeloval je tudi evropski poslanec liste Mario Melis. Za Ssk se je sestanka udeležil deželni podtajnik Andrej Bratuž.

Na seji so prisotni razpravljali o skupnih evropskih političnih vprašanjih in o organizacijskih zadevah. Slovenski predstavnik je med drugim opozoril na sedanjí politični položaj v Sloveniji, kjer so zadnje volitve odprle vrata političnemu pluralizmu in parlamentarni demokraciji.

Prihodnji sestanek koalicije bo v prvi polovici junija v Aosti. Tu se bo nadaljevala razprava o prej omenjenih vprašanjih. Prav tako bo tudi določen datum zborovanja o federalizmu, ki ga priredi prav skupna organizacija manjšinskih strank v Italiji in ki želi poglobiti bistvena vprašanja avtonomije, evropskega federalizma in manjšinske identitete v našem času. Na njem bodo sodelovali nekateri evropski strokovnjaki, seveda pa tudi zastopniki vseh na listi predstavljenih strank oz. gibanj.

Na ta način želijo gori omenjene politične sile vedno bolj poglobljati in utrjevati medsebojno sodelovanje, a se tudi seznaniti z glavnimi problemi današnje evropske integracije. Pri tem ne gre le za neke morda občasne volilne povezave (kot so zlasti evropske volitve), ampak tudi za neko stalno raven sodelovanja in povezave. To pa ne izključuje niti odprtja na drugih področjih, kot so npr. kultura, šolstvo, sindikalna vprašanja, socialno življenje ...

Ko danes tudi nekdanja politična vzhodna Evropa vedno bolj teži po vključevanju v evropske ustanove in organizme, postaja tudi vloga liste Federalizem vedno bolj aktualna. V njej se namreč zrcalijo predvsem razna zemljepisna in kulturna področja, kar pa daje celotni koaliciji še večji obseg in pomen. Sredozemska komponenta ima določeno težo, enako pa tudi alpski prostor in srednjeevropski skupni imenovalec različnih etničnih skupnosti od zahodnih do vzhodnih Alp. Zato je prav, da se usa ta politika medsebojnega sodelovanja vedno bolj utrjuje.

Italija in narodne manjšine

Samo pet let po odhodu zavezniških zasedbenih sil in priznanju ponovne neodvisnosti ter suverenosti je Avstrija leta 1960 sprožila pred Organizacijo Združenih narodov južnotirolsko vprašanje, se pravi problem zaščite nemško govorečega prebivalstva na Južnem Tirolskem, to je v mejah italijanske republike. Avstrija je tedaj obtožila Italijo, da ne spoštuje mednarodnih pogodb in prevzetih obveznosti ter da je dejansko izvotlila sporazum De Gasperi-Gruber, ki je predvideval avtonomijo za Južne Tirolce ter zaščito njihovih temeljnih jezikovnih, gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic.

Sledila so težavna leta, v katerih je prišlo tudi do nekaterih dinamičnih atentatov in človeških žrtev, konec novembra leta 1969 pa sta tedanja zunanja ministra Italije in Avstrije, Aldo Moro in Kurt Waldheim dosegla v Köbenhavnu sporazum, ki je v javnosti znan kot »južnotirolski paket«. Ta podrobno navaja ukrepe, ki jih bo italijanska država sprejela na raznih ravneh, da se zagotovi Južnemu Tirolu, to je bocenski pokrajini, avtonomija in da se zaščitijo pravice nemško in ladinsko govorečega prebivalstva v tej pokrajini.

Od tedaj je poteklo že skoraj 21 let, vprašanje Južnega Tirola pa še vedno ni povsem in dokončno rešeno, kot izhaja tudi iz članka, ki ga objavljamo na drugem mestu. Tri desetletja po uradni pritožbi na Organizacijo Združenih narodov Avstrija še ni uradno izjavila, da ni več razlogov za pritožbo, ker da je Italija rešila južnotirolsko vprašanje in torej tudi odpravila spor med obema državama.

Kaj še manjka pri izpolnitvi »paketa«? Južni Tirolci in njihova politična organi-

zacija SVP opozarjajo v tej zvezi: na ustanovitev bocenske sekcije Prizivnega sodišča v okviru Sodišča za mladoletne, spremembo volilnega zakona, tako da bi Južni Tirolci imeli tri namesto dosedanjih dveh senatorjev, in končno še problem pristojnosti rimske vlade za določevanje in usklajevanje temeljnih gospodarskih in socialnih smernic. Politična organizacija Južnih Tirolcev meni, da utegne takšna pristojnost rimske vlade dejansko izvotliti celotni paket in predvsem morda nepopravljivo okrniti avtonomijo bocenske pokrajine. Pravijo pa, kako obstaja zdaj stvarna možnost, da se vsa ta vprašanja zadovoljivo uredijo. Avstrija bi lahko že na začetku prihodnjega leta uradno izjavila, da je Italija uredila južnotirolsko vprašanje.

Ko pišemo te vrstice, imamo vedno pred očmi naš položaj, to je stanje slovenske narodne manjšine v Italiji. Od podpisa londonskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo bo kmalu poteklo 36 let, od podpisa osimske pogodbe bo poteklo kmalu šestnajst let, ugotoviti pa moramo, da italijanska država še ni izpolnila vseh obveznosti, ki izhajajo iz omenjenih mednarodnih listin, in da nekatere obveznosti celo po svoje tolmači, in sicer v našo škodo. Tudi zakonski osnutek, ki ga je rimska vlada odobrila pred kratkim, je običal v predalih kakega birokrata v senatni zbornici in nikakor ne more priti v razpravo pristojnih senatnih komisij, kjer bi bila možnost, da se njegovo besedilo dopolni oz. popravi.

V tem trenutku nam žal manjka tudi veljaven in vpliven sogovornik, saj je zna-

dalje na 2. strani ■

Krščanski demokrat L. Peterle predsednik slovenske vlade

Medtem ko pišemo, je v slovenski skupščini v Ljubljani seja, na kateri bo izvoljen novi Izvršni svet, to je nova slovenska vlada. Predsedstvo republike je mandat za sestavo vlade zaupalo predsedniku Slovenskih krščanskih demokratov Lojzetu Peterletu. V okviru koalicije Demos, ki je na volitvah prejela večino, so Slovenski krščanski demokrati najmočnejša politič-

na skupina, zaradi česar jim v skladu z dogovorom, ki so ga sklenili pred volitvami, pripada mesto predsednika vlade.

Lojze Peterle je star 42 let in je po poklicu geograf ter ekonomist. Rodil se je pri Mokronogu na Dolenjskem v delavski družini, stanuje v Ljubljani. Izjavil je, da bo sestavil vlado, v kateri bodo predvsem strokovnjaki.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 20. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 »Mali pevci«; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Vladimir Bartol: »Alamut«. Roman; 14.54 V studiu z vami: Sergej Verč; 17.00 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 21. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.10 Slovenska lahka glasba; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Slovenski kantavtorji; 12.00 Štirinajst mest, štirinajst sanj; 12.40 Zbor Joža Vlahovič iz Zagreba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Srečanje z novo pesmico«; 15.00 V Evropo in nazaj, manjšinski potopis; 16.00 Simfonični orkester RTV Zagreb; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: Spomini na Rainerja Mario Rilkeja; 17.26 »Mladi val« — radio za vas, vi in radio; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 22. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.40 V znamenju sreče; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Arlington Metropolitan Chorus iz Združenih držav Amerike; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Simfonični orkester in zbor RTV Zagreb; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 17.26 »Mladi val« — radio za vas, vi in radio; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 23. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Zdravniška posvetovalnica; 12.4 Učiteljski komorni zbor iz Pécsa na Madžarskem; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Črno na belem«; 14.30 Na gorškem valu; 16.00 Flavtist Giorgio Marcossi, klarinetist Lino Urđan in fagotist Vojko Cesar v našem studiu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Scipio Slataper: »Moj Kras«; 17.27 »Mladi val« — radio za vas, vi in radio; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 24. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Bela pravljica in druga poglavja iz Zvezdnatih noči; 9.40 Sanje se nadaljujejo; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 »Nič ni za človeka nemogoče« — pomembni dogodki našega stoletja; 12.40 Zbor Jubilate iz Legnana; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.10 Jugoslavija 1941-1945; 16.00 Revija deželnih zborov Corovivo; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Scipio Slataper: »Moj Kras«; 17.20 »Mladi val« — radio za vas, vi in radio; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 25. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Protagonisti slovenske kinematografije; 12.40 Akademski zbor Jaunyste iz Kaunasa na Litovskem; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Spoznavajmo svet!«; 14.30 Od Milj do Devina; 15.10 Kulturni dogodki; 16.00 V svetu starih glasbil; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Scipio Slataper: »Moj Kras«; 17.26 »Mladi val« — radio za vas, vi in radio; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 26. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.40 V znamenju sreče; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Komorni orkester Camerata Labacensis iz Ljubljane vodi Stojan Kuret; violonist Igor Kuret; 11.30 Črnske duhovne pesmi; 12.00 Modre dalje; 12.40 The Philippines Madrigal Singers iz Dilimana; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Tam za goro...« — Oddaja iz Benečije, Režije in Kanalske doline; 16.00 Mladi izvajalci: Irena Pahor — viola da gamba; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Vozlišča; 18.00 Franček Rudolf: »Izvoz dečkov in deklic«, izvirna radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Kaj bo prinesla zamenjava v predsedstvu Jugoslavije?

V torek je prišlo v jugoslovanskem zveznem predsedstvu do zamenjave, ki je že običajna za 15. maj, odkar je bila sprejeta ustava iz leta 1947. Dosedanji predsednik predsedstva, Slovenec dr. Janez Drnovšek, je končal svoj enoletni mandat, na podlagi principa rotacije pa ga je nasledil dosedanjí podpredsednik, zastopnik Srbije Borisav Jović. Ljubljansko Delo je 15. t.m. objavilo članek, v katerem je rečeno, kako je dolga leta veljalo predsedstvo za dejavnik stabilnosti, v zadnjem letu pa se je pokazalo, da je bila tudi monolitnost predsedstva le ena izmed postitoističnih utvar in da je politično razsulo zajelo tudi ta domnevni Olimp. Zamenjava Drnovška z Jovičem ne more biti rutinska zadeva, saj gre za predstavnika dveh doslej najbolj nasprotujočih si vizij odnosov v Jugoslaviji. Drnovšek je po mnenju Dela kot predsednik modro uravnovešal razlike in čuval zakonitost predsedstva. Jović pa je že pred imenovanjem odločno nastopil kot zagovornik trde federalne linije in srbskega pogleda na notranje in zunanje zadeve. V Sloveniji in na Hrvaškem bo njegov prihod za krmilo predsedstva brezdvomno poglobil nezaupanje v to institucijo zvezne države. Ker ima predsedstvo Jugoslavije pomembne pristojnosti glede vojske in notranje politike, je možno hudo povečanje napetosti v državi.

Tanjug je dan pred iztekom mandata intervjuval predsednika Drnovška in ga vprašal, kaj se je spremenilo v zadnjem letu v Jugoslaviji in za kaj si je sam najbolj prizadeval. Predsednik je odgovoril, da živimo v času velikih sprememb. V Jugoslaviji se je začela globoka gospodarska reforma, ki je osnovana na tržnem gospodarstvu in pluralizmu oblik lastnine. Zmanjšala se je hiperinflacija, vlada se je odločila za konvertibilni dinar. Na političnem področju pa se je začela reforma z večstrankarskimi, svobodnimi in neposrednimi volitvami. Uspehi na gospodarskem in političnem področju bi morali pozitivno vplivati na politične in narodnostne odnose v državi.

»Osebnost sem si poleg tega, je še dejal Drnovšek, posebno prizadeval za širjenje in zaščito pravic in svoboščin vsakega posameznika. Ravno tako sem si prizadeval za demokratično rešitev mednarodnih sporov na Kosovu, da bi se uveljavila ena-

kopravnost vseh narodov in manjšin, ki tam živijo. Glede mednarodne politike pa je Drnovšek poudaril, da si je prizadeval za okrepitev mednarodnega položaja in ugleda Jugoslavije, ob tem pa za njeno vključevanje v sodobne evropske integracijske tokove.

—o—

ITALIJA IN NARODNE MANJŠINE

■ nadaljevanje s 1. strani

no, v kakšnih težavah se nahaja sosedna Jugoslavija, od katere v tem trenutku gotovo ne moremo pričakovati učinkovite pomoči in podpore. Upati je le, da bosta nova vlada in parlament v Ljubljani v kratkem postali pristojni tudi za te zadeve in začeli krepkeje nastopati v korist Slovencev v zamejstvu. Mislimo, da so za takšno zanimanje dani pogoji, kajti ljudje, ki so v teh dneh prevzeli najvišje odgovornosti v Sloveniji, prav dobro poznajo naše razmere in sploh našo zamejsko problematiko. Velika dolžnost se tudi nalaga politični organizaciji Slovencev v Italiji, to je Slovenski skupnosti, ki je imela, ima in bo gotovo tudi imela tesne stike z novimi vodilnimi silami v Sloveniji, od katerih mora stalno zahtevati, naj jim bo pri srečanju usoda slovenskega ljudstva za državno mejo.

TEŽAVE ZARADI VOLILNEGA PORAZA KANCLERJA KOHLA?

Zahodnonemški kancler Kohl je bil 14. t.m. v Vzhodnem Berlinu, in sicer na prvem uradnem razgovoru o zedinjenju obeh Nemčij. V soboto, 12. t.m., so strokovne komisije dosegle sporazum o gospodarskih vidikih združitve, o tem pa morajo zdaj odločati na politični ravni.

Stvari pa so se za Kohla zapletle, ker je doživel pekoč poraz na deželnozborskih volitvah na Spodnjem Saškem, kjer so socialni demokrati premagali vladno koalicio, medtem ko so v Porenju-Vestfaliji potrdili svojo večino. Socialni demokrati so tako kot opozicija dobili večino v zgorajnjem domu bonnskega parlamenta, kjer sedijo zastopniki zahodnonemških dežel. Tako bodo lahko precej vplivali na sklepe o nemškem združevanju, znano pa je, da opozarjajo na nujnost večje previdnosti, postopnosti in pa pozornosti na socialne posledice združitve.

Obračun hudih izgredov v Zagrebu

158 ranjencev, od tega 11 hujše poškodovanih, je obračun izgredov, do katerih je prišlo pred nedeljsko tekmo jugoslovanskega nogometnega prvenstva v Zagrebu med domačim Dinamom in beograjsko Zvezdo. Med ranjenci — k sreči ni nihče v življenjski nevarnosti — je tudi 79 mlilčnikov. Policija je zaustavila 132 navijačev iz Beograda in 42 domačih. 65 od teh se bo moralo zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

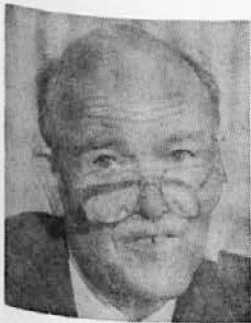
Jugoslovanska nogometna zveza je o neredih na stadionu Maksimir razpravljala

na posebni seji. Predsednik Filipovski se je izrekel za najstrožje kazni, ker je treba zaščititi po eni strani nogometno igro, po drugi pa tudi navijače.

Hrvaško mirovno gibanje, ki ima sedež v Splitu, je predlagalo hrvaški nogometni zvezi, naj izstopi iz nogometne zveze Jugoslavije in ustanovi hrvaško nogometno ligo. Podobnih primerov, navajajo hrvaški mirovniki, je bilo tudi v preteklosti več kot dovolj. Gre po njihovem za načrtni napad srbskih šovinistov na svobodo mir in suverenost hrvaške države.

»Ni nobenega razloga za malodušje pred nakopičenimi problemi«

Za predsednika nove slovenske skupščine je bil v sredo, 9. t. m., z večino glasov izvoljen prof. dr. France Bučar. Prejel je 130 glasov, njegov tekmeč Jože Školjč od ZSMS - Liberalne stranke pa 101 glas. Novoizvoljeni predsednik je po umestitvi imel naslednji govor:

Bolj kot občutek dolžne zahvale za izkazano zaupanje, da ste me izbrali za predsednika tega visokega zbora, me pretresa zavest o zgodovinski in usodni prelomnici sedanjega trenutka za slovenski narod. S konstituiranjem te skupščine lahko smatramo, da se je končala državljanska vojna, ki nas je lomila in hromila skoraj celega polstoletja. Državljska vojna namreč ne more biti končana — naj gledamo na to kakorkoli že — če imamo opraviti z njenim najpomembnejšim in najbolj usodnim nasledkom t.j. monopolom ene politične stranke, ki je to vojno začela prav z namenom, da si prisvoji monopol oblasti in da s položajem te oblasti po svojih predstavah preoblikuje narodovo usodo.

Gre za popravek tiste usodne zmote, ki nas je hujše prizadela, kot mnoge katastrofalne nesreče v naši narodni zgodovini. Če nam je bilo pogosto zelo hudo, če so se krivili naši hrbti pod udarci tuje pesti in tujega biča, je bil to vendarle jarem, ki so nam ga nataknil tujci. Nikoli pa niso mogli tujci doseči naše notranjosti, naše volje do življenja, našega človeškega ponosa. Jarem, ki smo si ga nadedli v tej državljanski vojni sami, je hujši, zlasti v svojih posledicah, kot vse, kar smo doživeli doslej. To je jarem domnevne posesti absolutne resnice, ki ve za vse zakonitosti družbenega razvoja, ki ve, kaj odloča o ljudski sreči ali nesreči, in ki zlasti ve, kako je treba družbo preoblikovati, da bomo dosegli tisti raj na zemlji, ki ga v svojih predstavah povsem jasno vidimo na obzorju.

In če smo v posesti absolutne resnice, če smo graditelji na znanstvenih temeljih zasnovane nove družbe sreče in blagostanja, je razumljivo, da je vsakdo, ki ima drugačne predstave, drugačno videnje človeške usode, že s tem samim ne samo naš sovražnik, ampak sovražnik človeštva: zapira mu pot do sreče. Take ljudi je treba neizprosno preganjati, treba jih je izbrisati in zatreti kot škodljivi plevel. Tudi fizično, če treba.

Predvsem pa je treba posameznika spreminiti v gradbeni material za to novo družbo (sreče in blagostanja). Treba pa je razosebiti, spreminiti v poljudno gnetljivo snov — sicer ne moremo ustvarjati nove družbe, če pa se nam temeljni gradbeni material obnaša po svoje. Človeku je treba vzeti njegovo dušo.

Vsa državna zgradba je bila posvečena temu namenu. Začenši z organizacijo te skupščine: monopolna stranka na oblasti odloča o vsem, saj si je celo v ustavi zagotovila pravno sankcionirano vlogo vodilne avantgarde. Skupščina ima samo to funkcijo, da daje legitimiteto sklepom, ki so bili sprejeti že pred tem in mimo skupščine. Izvršni svet (ne vlada), je samo sredstvo, ki naj te odločitve spreminja v dejanskost. Ima torej vlogo tehničnega releja, ne soustvar-

jalca političnih odločitev. Državna uprava je samo podaljšek te strukture. Lastna ustvarjalnost je v nasprotju z domnevnim izvirom vse modrosti na vrhu. Taka ureditev pa seveda celotno družbo spreminja v birokratsko zgradbo, bolj podobno kasarni kot moderni organizaciji. Glavna odlika slehernega je ubogati, izvrševati sprejete odredbe in ukaze in hvaliti modrost, ki prihaja od zgoraj. Ni treba posebej dokazovati pogubnih posledic početja, kjer naj se iz narodovih potencialov izključi sleherni ustvarjalnost, sleherni lastno mišljenje, sleherni pobuda. Rezultati so tu — lahko jih neposredno vidimo in občutimo, čeprav se bodo vse njihove negativne posledice šele pokazale in bremenile ne samo prihodnje vlade. Samo upati je, da ne celo prihodnjih rodov. Krona te ureditve je služba državne varnosti. Torej, države ne varuje zavest državljanov, da jim ta država koristi in da jim je potrebna, ni jim dana možnost, da bi svoje mnenje in stališča vsaj povedali. Policija je tista, ki naj varuje državo, celo proti lastnim državljanom. Absurd, ki pa je logično povsem utemeljen v takih pogledih na družbeni razvoj.

Gospodarski polom bomo gotovo v naslednjem razdobju najbolj neposredno občutili in njegove posledice bodo verjetno povzročale največ socialnih problemov. Razumljivo: Najprej živeti, šele za tem filozofirati. Dolgoročno pa so posledice, ki jih je v narodovo dušo zasekalo polstoletno obdobje mračnjastva — četudi pod firmo najbolj naprednega sistema — najbolj hude; že zato, ker so izrazito dolgoročne. Načrtno in sistematično ubijanje človekove individualnosti, načrtno zastraševanje, žrtvovanje celih generacij različnim poskusom usmerjenega izobraževanja, je nujno pustilo posledice, ki so hujše kot vse drugo. Že zato, ker so izrazito dolgoročne. Ogrozile so prav tisto, kar je bila vedno naša moč preživetja: naša pokončnost in volja do življenja, vrednote, ki smo si jih ustvarili kot soustvarjalci evropske kulture. Že samo sedanje modno geslo: Evropa zdaj, nas v neki meri diskvalificira. Postavlja nas v pasivni položaj pričakovalca, ki naj mu Evropa odpre vrata — čeprav je ta Evropa sama hud bolnik. Evropejci smo vedno bili, dokler nas iz Evrope ni iztrgala tej Evropi povsem tuja ideologija. In vrnitev v Evropo ne pomeni ponižno čakanje pred njenimi vrati, da nas vanjo sprejmejo kot desetega brata — pač pa vrnitev k našim lastnim koreninam, ki so seveda evropske. To pa pomeni restitucijo v nas samih tistih vrednot, ki so nas zgodovinsko oblikovale v to, kar smo vedno bili — in kar je v veliki meri podrl napuh, da smo odkrili in osvojili absolutno resnico.

Krivico bi delali pretežni večini vseh tistih, ki so se pustili vpreči v voz te absolutne resnice in bi jim vnaprej podtikali slabe namene totalitarizma, protidemokracije, zaničevanja človekove osebnosti in nasilnosti. Nasprotno, velik del teh ljudi je začel iz idealizma, iz pripravljenosti na lastno žrtvovanje za ideale, v katere je verjel. Njihova in naša skupna tragika je v tem, da jih je oslepil nepremagljivi blišč abso lutne resnice. Če za koga, potem zanje velja stari rek, da je pot v pekel tlakovana s samimi

dobrimi deli: ko je tisti Rubikon, ki ga predstavlja nedotakljivost temeljnih človeških moralnih vrednot, prekoračen zaradi navidezne nepremagljivosti absolutne resnice, ki terja absolutno podrejenost. Tu se začne nezaustavljiva pot v moralni in temu sledeči tudi materialni propad.

Narodna sprava

Zato bi bilo toliko bolj neumestno danes zahtevati njihovo obsodbo. Njihova obsodba je naša lastna. Vsi smo pri tem vidovem plesu tako ali drugače sodelovali. Pred absolutno oblastjo se ni bilo mogoče nikamor skriti. Pa ne samo to. Premagovanje zla absolutne resnice ni v zoperstavljanju tej resnici druge ali drugačne absolutne resnice. Že samo to spoznanje nas sili v narodno spravo, ki je izhodiščni pogoj za novo narodno življenje, ki ga prav sedaj začenjamo. Narodna sprava ni pomiritev. Sprava pomeni priznanje dobrega namena tudi svojemu dotedanjemu nasprotniku — ga moralno prizna in rehabilitira prav zato, ker mu priznava dober namen, ki pa se je oprl na napačno razumevanje stvarnosti, še celo pa na domnevno poznanje absolutne resnice. Seveda sprava ne pomeni samo medsebojno pobotanje terjatev, kakor v civilnem pravu, saj se nikoli ne izteče brez preostanka. Brez moralnih sestavin, ki naj izbriše tudi ta preostanek, je ni. Kljub temu pa bo morala prav ta skupščina v čim krajšem času storiti vse, predvsem sprejeti potrebne pravne ukrepe, da se od-

dalje na 5. strani ■

Zagate našega jezika

PO KOROŠKEM, PO KRANJSKEM ŽE AJDA ZORI ...

Knjižnemu jeziku danes mnogi pravijo tudi standardni jezik. Ta sloni na splošno obvezni, čvrsti normi, ki je hkrati predpis in omejitev, pravilo in običajnost. Kolikor bolj in kolikor širše je »ta običaj« sprejet, toliko bolj, toliko lažje bo postal pravilo. Dokler pa ni kodificiran, ga ne smemo uporabljati, vsaj v vsakdanjih sporočilih.

To velja za vsako napisano besedo; za državna, deželna in pokrajinska imena imamo navadno v slovenščini dvojno obliko: Češka in Češko, Portugalska in Portugalško, Japonska in Japonsko, Primorska in Primorsko, to je v ženskem in srednjem spolu. Temu ustrezajo tudi predlogi *v*, *na* in *iz*, *s/z*, ki jih postavljamo prednje, ko želimo označiti na vprašanje *kam?* smer dejanja oziroma na vprašanje *od kod?* izvor. Pravimo torej: To vino je *iz Štajerske* ali *s Štajerskega*, a ne *s Štajerske*, kot je pogosto površno rabljeno. Napaka je: *s Češke* smo se vračali v prelepem vremenu, saj nismo bili *na Češki*, marveč *na Češkem*. Popotni vtisi s Sicilije (otoka) oziroma iz Sicilije (dežele) ali z Japonskega (namreč: na Japonskem, mišljeno: ozemlju).

Povsem drugačno pravilo pa velja pri rabi predlogov »v« in »na« pri krajevnih imenih. Kako je prav: *v Bazovici* ali *na Bazovici*, *na Opčinah*, ali *v Opčinah*, kot navadno beremo v časopisju, ki izhaja v osrednji Sloveniji? V takih primerih prevladuje krajevna raba, odvisno je od tega, kje kak kraj leži.

R. Petaros

Slovenska skupnost ob uveljavljanju dvojezičnosti na sodišču v Trstu

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je v tiskovnem poročilu poudarilo izredni pomen uveljavljanja slovenskega jezika na sodišču. Kot je znano, vsebuje novi italijanski kazenski postopnik tudi člen 109, ki določa, da se na področju, kjer živi »priznana jezikovna manjšina«, zaslišujejo v materinščini pripadniki manjšine, če to zahtevajo, zapisniki pa se pišejo tudi v manjšinskem jeziku, v katerega je treba, poleg tega, prevajati vse sodne akte, ki so nanje naslovljeni.

Na tržaškem sodišču so člen 109 kazenskega postopnika že uveljavili, posebnega pomena pa je sklep, ki ga je med razpravo proti skupini desničarjev 9. maja 1990 sprejel tržaški pretor dr. Piervale-rio Reinotti. Med branilci obtožencev so bili številni misovski veljaki, ki so med drugim predstavili ugovor, češ da je čl. 109 v nasprotju z italijansko ustavo. Pretor pa je ugovore zavrnil kot »očitno neutemeljene«, poleg tega pa je poudaril, da je slovenska manjšina na Tržaškem vse-kakor »priznana manjšina«, pa čeprav še ni bil sprejet »globalni zaščitni zakon«. O tem govorijo zakoni in upravni ukrepi, iz katerih tudi izhaja, da velja zaščita za vse pokrajinsko ozemlje.

Po mnenju Slovenske skupnosti je to očitna potrditev slovenskih stališč, ki nasprotujejo vladnemu zaščitnemu osnutku (»Maccanicov zakon«), ki, nasprotno, uva-ja ločevanje pravic na podlagi pokrajine, občine in celo dela občine, v katerem živi pripadnik slovenske manjšine. Individualne manjšinske pravice in pa pravica do rabe materinega jezika v odnosu z ob-lastmi morajo po mnenju Ssk veljati za vse pripadnike manjšine! Za Tržaško pa tako in tako potrjuje to zahtevo vsebina Posebne spomenice, priložene Londonske-mu memorandumu, ki jo je potrdil Osim-ski sporazum.

Poudariti velja še, da so vladni omeje-valni predlogi toliko bolj neutemeljeni, ker

se pravica slovenščine uveljavlja na ka-zenskem sodišču, torej v samem »sveti-šču« prava. Dovoljevati rabo slovenščine na sodišču, prepovedovati pa jo v stiku s tržaško občino, pokrajino, gorsko skupnost-jo, deželno upravo in podobno — kot to izhaja iz sedanjega vladnega osnutka — bi pomenilo isto, kot če bi bila slovenšči-na predvidena pri najslovesnejšem cerkve-nem bogoslužju, prepovedana pa na stop-nicah, ki vodijo na kor, ali pa v zakristiji.

—o—

KONCERT PIHALNIH ORKESTROV V NABREŽINI

V nabrežinski telovadnici je bil v ne-deljo, 13. t.m., drugi koncert letošnje re-vije pihalnih orkestrrov, ki ga prirejata Združenje pihalnih orkestrrov Primorske in Zveza slovenskih kulturnih društev. Po uvodnem pozdravu predsednika nabrežin-ske godbe Karla Gabrovca so nastopili »Pi-halni orkester Goriška Brda« iz Dobrove-ga, ki ga vodi Ivan Marinič, Pihalni orke-ster »ETA« iz Cerknega, pod vodstvom i-stega dirigenta in Mladinski pihalni orke-ster KUD »Karol Pahor« iz Pirana (vodi ga Umberto Radojkovič). Kot predstavnik italijanskega združenja pihalnih orkestrrov ANBIMA je nastopila godba na pihala iz Čedadada. Ansamble je v Nabrežini gostila tamkajšnja godba.

DOVOLJ JE OSEBNA IZKAZNICA

Od 14. t.m. dalje italijanski državljani lahko potujejo v Jugoslavijo tudi z osebno izkaznico. Gre za ukrep, ki velja za med-narodne mejne prehode v deželi. V trža-ški pokrajini je torej prehod meje z oseb-no izkaznico možen na mejnih prehodih pri Lazaretu, na Škofijah, Pesku, pri Ba-zovici in na Fernetičih. V goriški pokra-jini na mejnem prehodu pri Vrtojbi in pri Rdeči hiši, v videmski pokrajini pa spro-stitev prehoda meje velja za prehode na Ratečah, Učji in pri Robiču.

PROGA NAJ OSTANE, KOT JE BILA

V Trstu so že zbrali nad 4.500 podpisov za peticijo mestnemu prevoznemu podjet-ju, naj ne bi spremenilo mestne proge šte-v. 6, ki povezuje Sveti Ivan z Barkovljami. Preureditveni načrt mestnega prevoznega podjetja, ki bi moral stopiti v veljavo 14. junija, predvideva, da bi se proga ustavila v Rojanu. Le v poletnem obdobju, se pra-vi od 14. junija do 15. septembra, bi uved-li novo progo do Barkovelj. Številni pod-pisniki peticije so se zbrali na shod, kjer so zagrozili, da bodo izvedli različne pro-estne akcije, če mestno prevozno podjet-je ne bo odstopilo od svojih odločitev. Se-stanka so se udeležili tudi občinski svetovalec Slovenske skupnosti prof. Lokar, svetovalka v rajonskem svetu za Rojan, Greto in Barkovlje prof. Miklavec in po-krajinski tajnik Slovenske skupnosti Op-pelt, ki so prebivalstvu izrazili solidarnost. Saj nova proga 36 ne sme krniti dosedan-je neposredne povezave Barkovelj s sredi-ščem in Sv. Ivanom.

DVOJNI PRAZNIK PRI DOMJU

Pri Domju na Tržaškem je bilo v ne-deljo, 13. t.m., tradicionalno praznovanje blaženega Leopolda Mandiča. Praznik so tokrat povezali s počastitvijo goriške pes-nice Ljubke Šorli ob njeni 80-letnici. Slo-vesno bogoslužje v Mandičevi kapeli je vodil nekdanji župnik in katehet pri Dom-ju, sedanji škofijski kancler msgr. Lojze Zupančič, ki je leta 1954 prvi uvedel ne-deljske maše pri Domju, in sicer v šolskih prostorih. Bogoslužje, pri katerem je asi-stiral tudi češki bogoslovec, študent v Tr-stu, je obogatila nabožna glasba raznih avtorjev, ki jo je ubrano podal trobilni septet Glasbene šole ricmanjske godbe na pihala, pod vodstvom glasbenega učitelja Flavia Sgubina. Tudi letos se je v cerkvi zbralo lepo število domačinov, a tudi lju-di iz tržaške okolice. Na vrtu ob cerkvi je po verski slovesnosti bila na sporedu prireditve, pri kateri so sodelovali šolski otroci od Domja in iz Ricmanj. S petjem in deklamacijami otroških poezij pesnice Ljubke Šorli so ustvarili prijetno domače vzdušje.

Slavnostni govornik je bil dr. Zorko Harej. Začrtal je umetniški lik in življenjsko pot goriške pesnice, ki je s svojo pri-sotnostjo pri Domju počastila to lepo ver-sko in kulturno slovesnost. Med govorom je pesnik in gledališki igralec Aleksij Pre-garc doživeto podal vrsto poezij Ljubke Šorli. Tudi nastop ekumenskega zbora iz Trsta, ki ga vodi prof. Harej, je bil ugla-šen na proslavljanje goriške pesnice. Zna-no je namreč, da so številni primorski skla-dateljji uglasbili razne njene poezije, ki o-dražajo globoko versko čustvo, a tudi zve-stobo slovenskemu narodu, jeziku in kul-turi. O pomenu Mandičeve proslave za Domjo in okolico je spregovoril ricmanjski župnik, dr. Angel Kosmač.

NAŠE SOŽALJE

Svojemu dolgoletnemu sodelavcu, pisa-telju Levu Deteli z Dunaja izrekamo glo-boko občuteno sožalje ob smrti ljube ma-me. Pogreb je bil v Murski Soboti. Na grob svoje matere je šel tudi sin Lev, ki je tako po tridesetih letih in v žalostnih okoliščinah spet videl svojo prvo domovino.

Ured.

Izvršni odbor Slovenske skupnosti za Tržaško o stanju po volitvah

Izvršni odbor Slovenske skupnosti za Tržaško je na zadnji seji z zadovoljstvom ugotovil, da je na upravnih volitvah stran-ka zelo napredovala. Zavzetost za zaščito slovenske narodnostne skupnosti, politika stvarnega sožitja proti nacionalističnim pritiskom in upravna učinkovitost župana Brezigarja in odbora so v devinsko-nabrežinski občini omogočile zgodovinski napredek glasov, oddanih za Slovensko skup-nost. Okrepitev stranke z ošibitvijo komu-nistov je oblikovala nov položaj v Dolini, napredek v Repentabru in potrditev v Zgoniku pa zagotavljata nadaljevanje de-la domačih uprav. Slovenska skupnost iz-reka zahvalo vsem svojim volilcem in kandidatom. Stranka bo dala pobudo za sestanke z ostalimi strankami za čim prej-nje oblikovanje novih uprav.

Izvršni svet Slovenske skupnosti je na-

dalje obsodil primere omalovaževanja ra-be slovenščine v izvoljenih organih in še zlasti v tržaški Krajevni zdravstveni eno-ti, kakor tudi zastoj v tej ustanovi. Pozi-tivno je ocenil sklep tržaškega pretorja Reinottija, ki je zavrnil ugovor proti rabi člena 109 kazenskega zakonika.

Med številnimi ostalimi vprašanji je izvršni odbor pozitivno ocenil stališče de-legacije Demosa, da bo vplivala na novo slovensko vlado, naj v pogajanjih z itali-jansko stranjo o avtocestni povezavi pre-ko Peska, zahteva preverjanje stališč kra-jevnega prebivalstva za varianto, ki naj o-meji škodo. Dalje je obravnaval stanje Slo-venskega stalnega gledališča in izrazil nu-jnost novih ravnovesij za premostitev mo-nopola pri materialni osnovi slovenske na-rodnostne skupnosti, ki je temeljnega po-mena za njen obstoj in razvoj.

Ni nobenega razloga za malodušje...

■ nadaljevanje s 3. strani

pravijo vse krivice, ki se še dajo popraviti in podreti plotove, ki med nami še ostajajo.

Za to temno sliko stvarnosti, boljše preteklosti, še toliko svetleje zasvetijo žarki novega upanja, ki ga daje prav ta skupščina. Že sam njen obstoj, njena pluralna sestava, so tisti temelj, na katerem lahko z vso gotovostjo in zaupanjem zastavimo nanovo.

Naloge opozicije

Skupščina dobiva normalno sestavo, ki je značilna za sleherni socio-sistem. Namreč svojo lastno notranjo opozicijo, ki opravlja med drugim funkcijo korektivnega mehanizma. Brez tega mehanizma ni sposoben preživetja noben sistem, ne socialni in ne biološki. Komunistični režimi so vsi — brez izjeme — propadli ali propadajo, ne v prvi vrsti zaradi svoje neustrezne in napačne ideologije (ki je seveda tudi sama po sebi vzrok za propad, ker pomeni napačen odgovor na izzive okolja). Propadli bi celo ob najbolj ustrežni ideologiji, ker brez takega korektivnega mehanizma niso sposobni sproti ustvarjati no-

vih odgovorov na spremembe v svojem okolju. Opozicija v skupščini torej ni neka nadloga zmagoviti večini, pač pa nujna sestavina za njeno normalno delo — četudi je lahko v očeh tistega, ki bi hotel samolastno odločati, huda nadloga. In prav je, da je, čeprav ljudje tistemu, ki se z njimi ne strinja kaj radi odrekajo ne samo pamet, ampak tudi dobre namene.

Seveda pa tudi opozicija lahko opravlja tako vlogo le, če je konstruktivna. Ob vsej spornosti tega pojma (še nam je živo v zavesti izraz »konstruktivna kritika«) je opozicija konstruktivna lahko le v primeru, če njeni pogledi na družbeni razvoj in njen program ne predstavljajo neposredne negacije, protislovja, večinski stranki v parlamentu. Med stranmi, kjer vlada taka pojmovno-prostorska razdalja, dialog ni mogoč. Zato tudi neke konstruktivne opozicije ne more biti. Tudi v tem pogledu lahko z velikim zadovoljstvom ugotovimo, da o najbolj pomembnih vprašanjih, ki nas zadevajo kot narod, nismo vsaksebi — nasprotno, programi skoraj vseh strank se o najbolj pomembnih vprašanjih skoraj prekrivajo. Razumljivo, o ciljih smo si lahko enotni, o poteh, kako do teh ciljev priti, pa so lahko tudi zelo različni pogledi. In ravno o poteh, kako do cilja priti, se lahko razhajamo. To pa ni še nikaka tragedija — prav to je lahko plodno polje za sodelovanje z opozicijo. V tem pogledu je posebej razveseljivo, da se je tudi ZKS - SDP s svojim programom vključila v demokratična prizadevanja naše družbe in za njeno preosnovno na temeljih, ki so v skladu z našimi splošnimi pojmovanji o človekovih pravicah in slovenskim izročilom. Ni torej nobenega razloga za malodušje pred nakopičenimi problemi, četudi se včasih zdijo kot skoraj nepremagljivi. In skupščina bo morala delovati kot temeljno gibalno za vsesplošno družbeno prenavo.

Nova ustava

V tem pogledu se mi zdi posebej pomembno ugotoviti, da se vsi strinjamo o tem, da je treba kot najpomembnejšo in izhodiščno nalogo sprejeti sestavo nove slovenske ustave. Šele nova ustava nam lahko ustvari potrebno podlago za potrebno družbeno prenavo, ki je kljub posameznim razlikam v pogledih na posamezna vprašanja skupno jedro programov vseh političnih strank, ki sestavljajo to skupščino. Celotna sedanja družbena zgradba je namreč po svoji sestavi, razumljivo, prilagojena drugačnim nalogam, drugačnim ciljem in drugačnim pogledom na družbeni razvoj, kot pa so ga v svojih programih sprejele te stranke. Čim prej bomo sprejeli novo ustavo, toliko prej bomo ustvarili to nujno podlago za doseg zastavljenih ciljev. Upam si trditi, da se ne strinjamo samo o nujnosti nove ustave, ampak tudi o njeni temeljni zasnovi in političnih rešitvah — kar še posebej obeta uspeh na tem ključnem področju.

Posebej vlada soglasje o tem, da je treba zagotoviti suverenost slovenske države, da je treba sožitje z drugimi narodi na območju sedanje Jugoslavije postaviti na povsem nove temelje in da je, kot zglede sedaj, najbolj primerna pot do tega konfederativna ureditev. S tem bo mo končno šele lahko zagotovili našemu narodu potrebno državnost, ki je edina možna osnova za dogovarjanje z drugimi narodi, pa tudi za vključevanje v Evropo — čeprav nam je povsem jasno, da pojem državnosti in suverenosti vsebinsko pomeni danes nekaj bistveno drugega, kot je pomenil ta pojem v preteklem stoletju in celo še v prvi polovici našega.

Takojšnje naloge

Seveda nas ta globinska in dolgoročna usmeritev ne osvobaja neposrednih, konkretnih nalog, pri reševanju problemov, ki bodo v svojih posledicah lahko preraščali tudi v hude socialne konflikte, zlasti če pomislimo na neizogibno preobrazbo gospodarstva, ki ne dopušča odlaganja; na potrebo po razreševanju konfliktov z drugimi jugoslovanskimi državnimi strukturami, ki bodo nujno nastajali že iz različnosti v razvojni gospodarski in politični dinamiki — da ne govorimo o množici številnih, pa zaradi številnosti nikakor drobnih in obrobni problemov. Pri tem ne gre izgubiti izpred oči dejstva, da ustvarjamo nov slovenski dom z ljudmi, ki imajo znanje, voljo in pogum, nikakor pa ne še tudi potrebnih izkušenj v upravljanju države, saj gre večinoma za ljudi, ki so bili doslej če že ne na družbenem obrobju pa vsekakor večinoma na manj pomembnih položajih, kjer si takih izkušenj niso mogli pridobiti. Zato bo naše sodelovanje pri skupno zastavljenih ciljih toliko bolj nujno in potrebno.

Kar se tiče mene osebno, bom vsekakor v ta skupni narodni podvig vložil vse svoje razpoložljive sile.

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE - TRST

razpisuje

usposobljenostne izpite za uradnike/uradnice prve kategorije v smislu 5. člena kolektivne delovne pogodbe za uslužbence hranilnic in posojilnic.

Trenutno je nepokrito eno delovno mesto.

Pogoji za pripustitev k usposobljenostnemu izpitu so naslednji:

1. fakultetna diploma iz ekonomije ali prava oziroma diploma, ki je po obstoječih predpisih enakovredna;
2. diploma višjih srednjih šol; prednostno se bo upoštevala delovna praksa;
3. starost: največ 40 let;
4. program usposobljenostnega izpita predvideva slovensko in italijansko pismeno nalogo splošne gospodarske ali finančne narave oziroma iz knjigovodstva ali bančnega poslovanja in ustni razgovor. H kolokviju bo pripuščten, kdor bo prejel pozitivno oceno pri pismenih izdelkih. Ustrezna navodila so na voljo v tajništvu Hranilnice in posojilnice.
5. prošnja na nekolkovanem papirju je treba predložiti, osebno ali po pošti, v tajništvo Hranilnice in posojilnice do 8. junija 1990.

Čas razporeda izpitov bo zainteresiranim javljen naknadno.

Po zaključenih izpiti bo izpitna komisija predložila upravnemu svetu Hranilnice in posojilnice seznam pozitivno ocenjenih, iz katerega se bodo črpali novi uslužbenci.

UPRAVNI ODBOR

Iraška vlada odločno zanika trditve, češ da je nameravala izdelati velikanski top. Zlasti od Italije zahteva, naj spoštuje mednarodne pogodbe in obveznosti.

Novice z Goriškega

CELOVEČERNI KONCERT ZBORA »LOJZE BRATUŽ«

Goriški mešani pevski zbor »Lojze Bratuž«, ki ga vodi prof. Stanko Jericijo, je imel v soboto, 12. t.m., v Katoliškem domu v Gorici celovečerni koncert, ki je pomenil važno prelomnico v delovanju zbora, saj že nekaj let ni ob koncu sezone prirejal podobnih večerov. Nastop je potrdil, da je zbor »Lojze Bratuž« eden boljših slovenskih pevskih sestojev v zamejstvu. Koncert se je začel z Gallusom, v nadaljevanju pa so pevci zapeli zanimiv in redko izvajan spored domačih primorskih skladateljev. Zadnja pesem na sporedu je bila Jericijeva priredba »Zdravice«.

KONCERT MARIJINIH PESMI V ŠTANDREŽU

Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica prireja koncert Marijinih pesmi, ki bo v nedeljo, 20. maja, ob 17. uri v župnijski cerkvi v Štandrežu. Nastopili bodo zbori iz Rupe-Peči, Štandreža, Števerjana in Štmavra.

POSEBNA KOMISIJA BO NADZOROVALA KAKOVOST VIN

Na zadnji seji odbora Goriške trgovinske zbornice so med drugim začeli urediti postopek za ustanovitev posebne komisije, ki naj bi nadzorovala kakovost vin z zaščitenim poreklom. Na Goriškem bo Trgovinska zbornica po dogovoru z ministrstvom za kmetijstvo in v skladu z določili Evropske gospodarske skupnosti ustanovila dve komisiji. Prva bo skrbela za nadzorstvo briških vin, druga pa za tista vina, ki jih ustekleničijo v posoškem vinogradnem okolišu z oznako »Isonzo«.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Slovenska številka dunajske literarne revije »Westpennest«

V najnovejši, sedemdesetletni številki dunajske revije »za uporabne tekste in slike« WESPENNEST so objavljeni teksti petnajstih, pretežno mlajših slovenskih pesnikov in pisateljev.

Slovenski literarni javnosti so znani predvsem iz ljubljanske avantgardistične revije PROBLEMI, oziroma iz njene nove književne naslednice LITERATURA. Mnogi so že tudi natisnili svoja prva dela v knjižni obliki.

V WESPENNESTU, ki velja za organ avstrijske leve, več ali manj marksistično obarvane literature, so predvsem slovenski koroški avtorji že večkrat naleteli na gostoljubje in publicistično možnost.

Slovensko poezijo zastopajo tokrat nemški prevodi lirike Maje Vidmar, Alojza Ihana, Aleša Debeljaka, Milana Dekleve in Jureta Potokarja. S čutom za posebnosti modernega izraza sta jih prevedla Fabjan Hafner in Peter Kersche. Natisnjena je tudi dolga pesnitev »Vzgoja« izpod peresa Tomaža Šalamuna, ki velja za enega poglavitnih pobudnikov slovenskega avantgardističnega literarnega preloma na začetku šestdesetih let. Prevedel jo je v Celovcu živeči Peter Kersche, ki se že dve desetletji zavzeto ukvarja

z mednarodno popularizacijo Salamuna kot enega vodilnih slovenskih pesnikov iz druge polovice dvajsetega stoletja.

Se več prostora kot predstavitvi pričujoče nove in pretežno mlade slovenske poezije na meji med modernizmom in postmodernizmom je namenjeno prevodom iz vsebinsko in stilistično podobno oblikovane nove slovenske proze. Objavljene so novele in črtice Boštjana Seliškarija, Igorja Bratoža, Janija Virka, Milana Kleča, Andreja Moroviča, Andreja Blatnika, Franja Franciča, Branka Gradišnika in Lele B. Njatin. V glavnem so to predstavniki najnovejše slovenske literarne generacije, rojeni okrog leta 1960. V svojih tekstih rišejo zdaj z eruptivno drznostjo, zdaj s ciničnim hladom odpora ali pa s prizadeto subtilnostjo tudi drobne dogodke iz slovenskega življenja. Družbene deformacije se večkrat v simbolistično-fantazijskem ključu spajajo z naturalistično podano analizo seksualnega življenja ter različnih psiholoških blokad nastopajočih akterjev v drobnih dogodkih iz več ali manj klavnega majhnega vsakdana. V bistvu gre za dokaj plastične, realistično zaokrožene miniaturne podobe iz konkretnega življenja, ki pa vedno znova prestopajo ožje okvire

in rastejo v alegorije ogroženosti zaradi omejevanj in represij. V soočenju s poglavitnimi členi starejše etablirane slovenske literature deluje pričujoča proza in poezija slovenske mlajše generacije dovolj avtentično. V njo pa se je ulovilo tudi dosti tistega, kar poznamo iz velike tradicije slovenske literature, iz Cankarjevih Poemov, iz sanj, iz Grumove Goge in iz tekstov Zorca, Salamuna, Kovačiča ali Šeliga. Zanimiv je tudi vseskozi prisotni utopični element te literature, ki sega od fantazmagorij o Braziliji vse do potovanja v notranje človekove svetove. Prozne tekste so prevedli Franci Zwitter, Maria Pollanz in Maja Haderlap. Žal pa manjka uvodna za nemškega neinformiranega bralca potrebna informacija o sodobni slovenski literaturi. Ob koncu natisnjene biografske beležke o avtorjih so več kot lakonične, saj vsebujejo le rojstno letnico in kraj bivanja.

Pričujoči natis slovenske literature v reviji Westpennest je odsev sodelovanja med obema revijama. V ljubljanski reviji Literatura so namreč leta 1989 v dveh številkah objavili izbor iz sodobne avstrijske proze, poezije in esejistike v reviji Westpennest.

V znanem dunajskem literarnem središču Altheim te Schmiede pa so konec februarja na dveh večerih nastopili mladi slovenski literati Jani Virk in Maja Vidmar iz Slovenije ter Cvetka Lipuš in Fabjan Hafner iz vrst koroških Slovencev.

Kulturnopolitično zanimiv je bil tudi simpozij o koroških Slovencih, ki je potekal 3. marca v prostorih dunajske ljudske univerze v Brigittenau. Na njem so med drugim sodelovali zgodovinarji, sociologi in publicisti dr. Andrej Moritsch, dr. Claudia Fräss-Ehrfeld, dr. Karl Stuhlfarrner, dr. Augustin Malle, dr. Wolfgang Dressler, dr. Matej Grilc, dr. Thomas Pluch, dr. Martin Sturm in Wolf in Der Maur. Diskusijo strokovno oblikovala dr. Moritsch in dr. Suppan.

23. marca je urednik revije Westpennest Walter Famlar v dunajskem krožku predstavil slovensko številko svoje revije. V tem priljubljenem vsakomesečnem zbirališču slovenskih dunajskih izobražencev je univerzitetna docentka dr. Nataša Golob iz Ljubljane konec februarja spregovorila o zelo ljubeznivi in lepi temi. Starih cerkvenih poslikanih lesenih stropih na Kranjskem in Koroškem.

Lev Detela

Izšla je nova številka Mladike

V uredništvo je prišla najnovejša, četrta letošnja številka Mladike. Osrednji članek je posvečen razmišljanju o položaju po volitvah v Sloveniji in razmišljanju o posledicah teh volitev na slovensko zamejsko stvarnost. »Komentar o aprilskih volitvah v Sloveniji je lahko, piše Mladika, enostaven in zapleten obenem. Enostaven, ker si takih volitev pred letom dni nihče ni upal niti sanjati, zapleten pa, ker izidi teh volitev vzbujajo dvome in silijo k razmišljanju. Prve svobodne volitve v 60 letih slovenske zgodovine si že zaradi tega, ker potrjujejo začetek demokratizacije v Sloveniji, zaslužijo pozitivne ocene: združena opozicija, ki je od vojne sem bila prisiljena k molku, si je v nekaj mesecih, brez organizacije in sredstev, zagotovila absolutno večino v parlamentu, komunisti pa imajo zadoščenje, da niso bili kaznovani in so s Kučanom celo dosegli prestižno zmago in predsednika republike«.

Večinsko koalicijo čakajo težke preizkušnje, beremo v Mladiki, ker mora začeti s postopno demokratizacijo, v okviru katere mora najprej odobriti novo ustavo, prenoviti javno upravo, zagamčiti pluralizem v javnih sredstvih obveščanja, ob tem pa mora čimprej začeti z gospodarsko reformo in saniranjem položaja, ki ogroža socialno varnost večine Slovencev. Brez žrtev gotovo ne bo šlo, toda te žrtve bodo posledica krize zavoženega gospodarstva, za katero je v celoti odgovorna komunistična partija. V zadnjih tednih se je kot pravi nacionalni šport razvila v tisku kampanja dvomov, pomislekov, pesimističnih podtikanj, ali bo DEMOS sposoben reševati težko krizo, ali bo sposoben ohraniti enotnost. Tudi revanšizem so podtikali DEMOS-u, kakor da bi opozicija, ki 40 in več let ni mogla

na dan z odkrito kritiko, mogla zdaj v tako težkih trenutkih postavljati na kocko usodo naroda z zatekanjem k nizki maščevalnosti. Toliko napak, poudarja Mladika, kot jih je zakrivila komunistična partija, gotovo DEMOS ne bo zagrešil, različna stališča v notranjosti koalicije pa bodo jamstvo za demokratične in učinkovitejšje izbire«.

Na koncu svojega članka Mladika razmišlja o nadaljnji usodi Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Pri tem revija pravi, da bi bilo najbolj smotno sedanjo krovno organizacijo v zamejstvu razpustiti in postaviti novo, ki bo pravično odsevala razmerje različnih idejnih, političnih, kulturnih in socialnih sil med Slovenci v Italiji«.

Iz te številke Mladike izvemo, da bodo letošnji 25. jubilejni študijski dnevi »Draga 90« potekali pod geslom »Novo slovenstvo«. Študijski dnevi bodo 31. avgusta, 1. in 2. septembra.

Pisateljica Zora Tavčar objavlja svoj tretji intervju s pomembnimi Slovenkami. Tokrat se pogovarja z opatinjo sestro Katarino Ambrož, ki živi in deluje v samostanu sester klarisinj. Profesorica Zora Tavčar se je v ta namen podala v Nazarje v Savinjski dolini, kjer je samostan omenjenih redovnic.

Revija nadaljuje z objavljanjem spominov Milana Guština. Zanimiva je, kot vedno, rubrika, za katero skrbi Martin Jevnikar, ki obravnava zamejsko in zdomsko literaturo.

V reviji sta dve prilogi: RAST, za katero skrbi mladina, ter Pavleta Merkušja »Svetniki v slovenskem imenoslovju«. Bogata je tudi rubrika Antena, ki spremlja kulturno dogajanje v Sloveniji, zamejstvu in zdomstvu.

S TRŽAŠKEGA

POSREČEN HUMORISTIČNI VEČER

V športno-kulturnem centru v Zgoniku je bila v nedeljo, 13. t.m., prireditev, ki so ji organizatorji dali naslov »Humoristi vseh dežel združite se!«. Nastopile so tri skupine. Prvi je bil znani italijanski humoristični-groteskni glasbeni ansambl »Witz Orchestra« iz Trsta, ki je že večkrat nastopil tudi na televiziji in je zato med širšo publiko poznan.

Sledil je nastop priznanih in uveljavljenih humoristov Borisa Kobala in Sergeja Verča, ki sta imenitno zabavala občinstvo s svojimi ironijami na račun politikov in političnih spletk. V Zgoniku je v nedeljo nastopila tudi skupina Karst Brothers. Njihov humor je drugačnega značaja, uglašen je na pikre in včasih jedke note, saj je tekst tesno povezan tudi z glasbo, s katero ta skupina podkrepuje svoj domislice. Vsekakor je večer doživel med občinstvom lep uspeh in prisotni so imenitno zabavali.

»Narod, ki se preveč obremenuje s preteklostjo, se odpoveduje prihodnosti«

Po izvolitvi predsedstva nove slovenske skupščine in po zaprisegi je predsednik republike Slovenije Milan Kučan imel daljši govor, ki ga zaradi važnosti objavljamo v celoti. Bralca opozarjamo, da je podnaslove dalo uredništvo.

Velika čast, priznanje in odgovornost je govoriti pred poslanci, ki so izvoljeni v skupščino republike Slovenije na prvih, svobodnih, parlamentarnih, strankarskih, demokratičnih volitvah. Dolga in naporna je bila pot do teh volitev. Zaznamovale in izrazile so čas usodnega prehoda v pluralistično, demokratično politično ureditev slovenske družbe. Potekale so dostojanstveno in pošteno. Pokazale so visoko stopnjo državljske odgovornosti in demokratične zrelosti naših ljudi. Dokazale so, da si želijo nadaljevanja družbenih reform, ki so pogoj življenju v stabilni demokratični poti, brez nasilja in revanšizma, ob zagotovljeni visoki stopnji socialne in politične varnosti ter spoštovanju človekovega dostojanstva. V svetu, ki mu je strpnost, tako potrebna za demokratično sožitje ljudi, dostikrat tuja, moremo biti Slovenci na tako svojo držo upravičeno ponosni. Bilo bi kratkovidno in nezrelo, če bi zdaj dopustili, da strankarski interesi ohromijo delovanje demokratičnih institucij družbe in razvrednotijo vsa velika pričakovanja. Težko zlomljeni miselni in politični monolitizem ene vrste bi tako samo zamenjal in nasledil drugi.

Z volitvami postavljena nova struktura politične oblasti, potrjena od večine, predstavlja uspešen sklep naše skupne hoje iz obdobja, ki vse bolj pripada preteklosti; je obenem pogoj, da lahko pogled, ustvarjalne moči in sposobnosti obrnemo v novo prihodnost, v mirno in ustvarjalno življenje. Zdaj preteklost ali odnos do nje ne more biti nikomur več temelj za upravičenost vladanja. To more poslej biti le demokratično izpovedana in preverjena volja do prihodnosti. In ta je za vse nas vendarle najbolj pomembna. Volitve so nas k temu tudi izrecno zavezale!

Narodna sprava na prvem mestu

Nedavno je Predsedstvo Slovenije sprejelo izjavo o narodni in državljski umiritvi. Sledila ji je kmalu tudi izjava Slovenske škofovske konference o narodni spravi. S temi dejanji je narejeno veliko za spravo vseh Slovencev in za pravičen mir med nami, ki ne bi še v današnji čas klical zloslutnih duhov preteklosti, delitev, izdaje, sovraštva in državljske vojne. Namen sprave, ki je zgodovinska nužnost in naša kulturno civilizacijska dolžnost, je, da onemogoči našo trpečo obsedenost s preteklostjo, saj moramo živeti naprej; narod, ki se preveč obremenuje s preteklostjo, ogroža svojo sedanost in se odpoveduje prihodnosti. Sprave ne morejo ne doseči ne doživeti tisti, ki sovražijo. Lah-

ko jo dosežemo le tako, da se zavestno in odgovorno odpovemo netenju novih sovraštev na starih pogoriščih. Ne da bi zgodovino popravljali ali skrivali, smo dolžni poravnati krivice, kjer je to še mogoče in se drug drugemu opravičiti za tisto, kar je bilo slabega v našem ravnanju med vojno in po njej. Z lastno zgodovino se lahko ves narod spravi le tako, če ji dovolimo, naj končno postane preteklost, da dokončno pokopljemo mrtve, da odpustimo.

Predsedstvo Slovenije je v svoji izjavi izrecno zapisalo, da »glede na dogajanja med vojno in ob koncu vojne obstaja tudi odgovornost republike Slovenije, saj ima ta svojo državno kontinuiteto« in je zato predlagalo skupščini Slovenije, naj sprejme akte, ki bi omogočili, da pri nas ne bi več preganjali državljanov za kazniva dejanja v zvezi z drugo svetovno vojno na Slovenskem. Tako suvereno dejanje slovenske skupščine bi nedvomno odločilno prispevalo k dokončnemu odpravljanju pravnih, političnih in moralnih posledic, ki še obstajajo v našem sistemu in v odnosih med ljudmi zaradi medsebojnega sovražnega obnašanja v tistih časih, in pomembno pripomoglo k nastajanju takšnega vzdušja v političnem in javnem življenju Slovenije, ko preteklost ne bi več bremenila medčloveških odnosov. Za mirno življenje in ustvarjanje ljudi danes je mogoče in potrebno storiti predvsem to, da se »ne ponovi zlo iz vojne in povojnega državljskega obračunavanja, ki je zlo za vse«. Trdno je moje prepričanje in prepričanje vseh članov Predsedstva Slovenije, da je prav ta skupščina v tej sestavi in v tem usodnem času poklicana, da opravi to zgodovinsko in za naš narod usodno dejanje, s katerim bo vsem Slovincem priznana pravica do domovine. Da ne bo šele kakšni od prihodnjih generacij, ki se bodo rodile v svet, ki so ga s sovraštvom obtežili drugi, naloženo breme, da ga očisti, spravi in pomiri.

Čas volitev je za nami. V njem so bile, razumljivo, poudarjene razlike, programske, vsebinske, politične. Zdaj je nastopil čas, ko bo treba z dejanji dokazati naše sposobnosti in voljo, da se bodo volilne obljube potrdile v izboljšanih razmerah na-

šega življenja. Potrebno bo povezovati vse ustvarjalne moči, kar jih premore naš narod in republika Slovenija, da bi uspeli reševati tista temeljna vprašanja, od katerih je usodno odvisna naša skupna prihodnost in prijaznejše življenje naših ljudi. V demokratičnem volilnem procesu preteklih tednov so prav oni izražali svojo skrb za to, svoje upanje in svoje zaupanje. Zdaj smo ga dolžni opravičiti.

Enotnost v raznolikosti

Zavedam se, da je govoriti o skupnem, o enotnosti, s katero je v našem spominu zvezanih toliko zlorab, tvegano početje. In vendar ostaja naša vsakodnevna in pogosto mučna hoja k enotnosti, ob upoštevanju različnosti eno najbolj trdovratnih prizadevanj velike večine slovenskega naroda v vseh obdobjih, zlasti še v kriznih časih, kakršen je nedvomno tudi naš današnji.

Ne gre za obnavljanje lažne, zapovedane ali celo prisilne enotnosti, ampak za naravno in etično utemeljeno potrebo po kar najbolj popolni izbiri vseh ustvarjalnih sil na tistih programskih usmeritvah in ciljih, ki so najbližji našim skupnim pričakovanjem. Tudi s konstituiranjem te skupščine na temelju volje naših ljudi, izražene na volitvah, sprejemamo in uzakojamo razlike, ki so nespremenljiv del življenja in morajo biti tudi naravna osnova družbeni organizaciji. Naravno je, da se te razlike na ravni družbenosti spreminjajo v nasprotja. In prav ob tem in zato je potreben trezen politični razmislek, kajti, če se nasprotja znajdejo v nepomirljivem medsebojnem razmerju brez pripravljenosti in zmožnosti presegati jih v strpnem pogovoru, pride hitro do omrtvičenja sleherne pobude, do blokade razvojnih možnosti, do vsesplošnega zastoja, do demoraliziranosti in krize. Iz tega pa raste občezadovoljstvo in medsebojna obtoževanja. Gospodarska, nacionalna, družbena in moralna kriza postane prevladujoča norma življenja.

Takšna zastranitev je v našem sedanjem političnem trenutku docela možna, kajti nove in prenovljene stranke, politične organizacije in skupine šele iščejo svojo podobo in prostor za svojo dejavnost, zato se pogosto utemeljujejo in osmišljajo z medsebojnim zanikanjem, morale pa bi biti komplementarne, druga drugi spodbuda, usmerjene v sintezo, v nekakšno skupno voljo, ki rojeva nacionalno soglasje o najbolj pomembnih odločitvah in poteh. Sedanja politična pluralnost, ki smo jo z volitvami potrdili, k sreči že doslej ni bila brez spremljajoče odgovornosti in

dalje na 8. strani ■

Narodnostni spor v parlamentu na Kosovu

V parlamentu na Kosovu je prišlo do hudega narodnostnega spora med delegati srbske in črnogorske skupnosti ter večinskimi delegati albanske narodnosti. V zboru združenega dela kosovske skupščine so albanski delegati zahtevali, da se na dnevni red vpiše še razprava o spremembi imen nekaterih ulic in šol. To jim je uspelo s preglasovanjem srbskih in črnogorskih delegatov, ki so temu nasprotovali. Takoj za-

tem pa so albanski delegati predlagali, naj bi dali na dnevni red še ponovno razpravo o upravičenosti vključitve kosovskega elektrogospodarstva in železnic v enotni srbski sistem. Zbor združenega dela je že decembra lani odobril te ukrepe, zdaj pa so albanski delegati zahtevali ponovno obravnavo. Po šesturni razpravi so Albanci preglasovali ostale, Srbi in Črnogorci pa so iz protesta zapustili dvorano.

NOVICE

Predsednik Gorbačov je s svojim odlokom razveljavil sklepa Letonske in Estonke glede suverenosti in neodvisnosti. Medtem se v obeh državah začena mobilizirati prebivalstvo ruske in drugih narodnosti, ki začena odkrito nastopati proti domači oblasti.

—o—

Osip glasov KPI na zadnjih upravnih volitvah je postal kamen spotike v vodstvu komunistične partije. Occhetti politični nasprotniki v stranki očitajo, da ima njegova linija za posledico, da se je oddaljila možnost uresničitve leve alternative.

Narod, ki se preveč obremenuje...

■ nadaljevanje s 7. strani

tudi skrbi za kar najuspešnejšo pot slovenskega naroda, družbe in države. Storiti velja vse, da bi tega smisla za iskanje nacionalnega soglasja tudi v prihodnje ne izgubili. Pri tem bo, upam, največji del odgovornosti znala in zmogla prevzeti parlamentarna večina, svoj del pa tudi novo nastala opozicija, ki svoje vloge ne bo razumela samo kot držo proti, ampak bo ustvarjalno in trezno prevzemala svoj del odgovornosti. To ji bo toliko lažje, če bodo pri sestavljanju vlade, ki bo vendarle nosila breme uresničevanja povolilnih pričakovanj, prevladali strokovnost, sposobnost in ugled in ne pretežno strankarska politična pripadnost njenih članov.

Slovenija in Jugoslavija

Zadnja leta iztekajočega se kriznega desetletja so nam pomagala razjasniti pogled na številna bistvena vprašanja prihodnosti Slovenije in našega odnosa do Jugoslavije. Danes lahko s precejšnjo gotovostjo rečemo, da nam je po tolikih letih skupnega življenja v Jugoslaviji povsem jasno, da ni mogoča Jugoslavija, ki bi bila zasnovana na hegemoniji enega naroda, pa tudi ne Jugoslavija, ki bi temeljila na hegemoniji ene same politične stranke. Prav

NOVA POGAJANJA NA DUNAJU

Na Dunaju se je začelo sedmo zasedanje pogajanj o zmanjšanju konvencionalne oborožitve v Evropi in o krepitvi ukrepov, ki naj povečajo varnost in medsebojno zaupanje med Vzhodom in Zahodom.

Pogajanj o zmanjšanju konvencionalne oborožitve se udeležujejo predstavniki 16 držav članic Atlantskega zaveznitva in 7 držav članic Varšavske zveze. Zaenkrat zasedajo delovne komisije, v petek pa bo plenarno zasedanje. Vprašanje nemškega združevanja je zapletlo pogajanja, saj želi Sovjetska zveza točno vedeti, kako se stvari razvijajo. Vsekakor so sedanja pogajanja posvečena omejevanju števila tankov, vojaških oklopnih vozil, topništva, helikopterjev in letal.

JUŽNOTIROLSKI PAKET

S tiskovno konferenco avstrijskega zunanjega ministra Mocka se je v soboto, 12. t.m., pri Innsbrucku končalo tridnevno zasedanje kontaktnega komiteja med Severnim in Južnim Tirolom. V kontaktnem komiteju sodelujeta na eni strani odposlanstvo Južnotirolske ljudske stranke, na drugi strani pa delegacija, ki jo sestavljajo predstavniki vseh treh glavnih avstrijskih političnih strank. Za Južne Tirolce predsednik Magnago in deželni glavar Durnwalder. Zunanji minister Mock je poudaril, da predstavlja krepitev avtonomije za Južni Tirol enega glavnih ciljev avstrijske zunanje politike. Avstrija pri tem ne bo popustila, četudi bi takšna politika ovirala njen vstop v Evropsko gospodarsko skupnost. Tudi po popolni izvedbi znanega južnotirolskega paketa bo Avstrija ostala zaščitenik južno-tirolske manjšine v Italiji. Deželni glavar Durnwalder je potrdil izjavo, da utegne Rim še letos izdati zadnje izvršilne norme, predvidene v paketu, prihodnje leto pa bi Avstrija lahko uradno objavila, da je Italija rešila južnotirolsko vprašanje. Odprto pa je še vedno vprašanje, ali je osrednja rimska vlada pristojna tudi za določevanje gospodarskih in drugih smernic na Južnem Tirolskem, o čemer ni govora v paketu.

PAPEŽ SPET V RIMU

Papež Janez Pavel II. se je 14. t.m. vrnil v Rim z osemdnevnega pastoralnega potovanja po Mehiki in na otoku Curacao. Ob povratku je dejal, da je bil obisk Mehike in tamkajšnjih vernikov »toložljiv poučen« dogodek. Zahvalil se je vsem, ki so pripravili potovanje.

VEČER V DSI V TRSTU

V ponedeljek, 21. maja, bo gost Društva slovenskih izobražencev pesnik in publicist iz Viennama Aurelio Chiantoni, ki bo skušal odgovoriti na temeljna vprašanja o furlanskem narodu, njegovi usodi in prihodnosti. Predstavil ga bo častnikar Piero Villotta. Začetek ob 20.30.

v centralizmu in hegemoniji je poglavitni vzrok dolgotrajne krize, ki pretresa našo družbo. Ta skupščina, predsedstvo in vse druge demokratične institucije, ki predstavljajo suverenost slovenskega naroda in državljanov Slovenije, stojijo pred težavno in odgovorno nalogo, da v najkrajšem času odgovorijo na vprašanje, ki se zastavlja pri nas — vse pogosteje pa tudi drugod po Jugoslaviji — ali je Jugoslavija sploh projekt uresničljive prihodnosti.

Pred več kot letom dni smo ponudili Slovenci, takrat še prepričani v možnost demokratičnega razpleta jugoslovanske krize, rešitev v zamisli asimetrične federacije, torej zvezne države, v kateri ni nujno, da imajo vse republike — v resnici tega že tako nimajo — v vsem enak status. Kar zadeva Slovenijo, je ta Skupščina v svojem prejšnjem sklicu ta projekt uresničila s sprejemom ustavnih dopolnil k ustavi Republike Slovenije in s tem ustavnopravno zavarovala nujno krepitev slovenske samostojnosti. Izborila si je samostojen status, ki nam je omogočil realizacijo svobodnih pluralističnih volitev. Jasno je postalo, da vodenje učinkovite samostojne razvojne politike terja tudi politično samostojnost.

(Dalje)

HONECKER NE BO SOJEN

Vzhodnonemške oblasti so sklenile, da ne bodo vztrajale pri sodnem postopku zoper bivšega komunističnega voditelja Ericha Honeckerja, ki boleha za rakom. To je povedal notranji minister Diestel, ki je poudaril, da ima država za sabo 40 let krivic in da noče graditi demokracije na novi nepravilnosti. Kot je znano, je po zgodovinskih dogodkih lanskega oktobra začasna vlada, ki so jo še vodili komunisti, napovedala, da bo obtožila Honeckerja velezdaje, za kar je predvidena dosmrtna ječa. Pozneje je sodstvo sporočilo, da bo obtožilo prvaka samo korupcije in zlorabe oblasti. Notranji minister pa pravi, da 77-letnik, ki je povrh vsega še hudo bolan, ne more priti pred sodišče. Zelo verjetno bodo opustili tudi obtožbe o korupciji, ki so jih bili iznesli zoper bivšega načelnika tajne policije Ericha Mielkeja.

P R I N T I N G O F F I C E

tipo-litographart

Vam nudi
raznovrstne tiskovine

TRST - ULICA ROSSETTI 14 - TEL. 040/772151